

MONTESSORI -

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ
PROGRAM
pro základní vzdělávání**

Obsah

1. Identifikační údaje	4
2. Charakteristika školy	5
Umístění školy	5
Úplnost a velikost školy	5
Vybavení školy	6
Charakteristika pedagogického sboru	6
Dlouhodobé projekty a spolupráce	6
Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	7
3. Charakteristika ŠVP	9
Zaměření školy	9
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy	10
Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	Chyba! Záložka není definována.
Zabezpečení žáků mimořádně nadaných	21
Začlenění průřezových témat	21
4. Učební plán	24
Tabulace učebního plánu pro 1. stupeň	24
Poznámky k učebnímu plánu	24
Přehled využití časové dotace pro 1. stupeň	24
Tabulace učebního plánu pro 2. stupeň	25
Poznámky k učebnímu plánu	26
Přehled využití časové dotace pro 2. stupeň	26
5.A Učební osnovy 1. stupeň	28
Charakteristika vyučovacího předmětu Obraz světa	28
Název vyučovacího předmětu	28
Obsahové vymezení	28
Časové vymezení	28
Organizační vymezení	28
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu	29
Rozpracování vzdělávacího obsahu	31
5.B Učební osnovy 2. stupeň	61
Charakteristika vyučovacího předmětu Obraz světa	61
Název vyučovacího předmětu: Obraz světa	61
Obsahové vymezení	61
Časové vymezení	61
Organizační vymezení	61
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu	62
Rozpracování vzdělávacího obsahu	64

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka	138
Pravidla hodnocení žáka	138
Kritéria pro hodnocení žáka	142

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA I

Rozpracování vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk zpracované pro konkrétní jazyk – aktuální nabídka pro daný školní rok

PŘÍLOHA II

Standardy pro základní vzdělávání

1. Identifikační údaje

Název ŠVP:

Montessori - Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Vytvořen podle RVP ZV

Motivační název:

Učením skládáme obraz světa.

Předkladatel:

název školy Základní škola a Mateřská škola Kladno, Norská 2633

REDIZO 600044556

IČ 70567981

adresa školy Norská 2633, 272 01 Kladno

e-mail info@zsnorska.cz

ředitel Mgr. Daniela Vlčková

kontakty 312 686 329

www www.4zskladno.cz, www.zsmontessorikladno.cz

fax 312 686 329

Koordinátor ŠVP PhDr. Olga Doležalová, Mgr. Zdena Čížková

č.j. ZŠM/1338/2022

Zřizovatel:

zřizovatel Statutární město Kladno

adresa zřizovatele nám. Starosty Pavla 44, 272 01 Kladno

kontakt Tel. 312604111, www.mestokladno.cz

Platnost dokumentu
od 1. 9. 2022

Otisk razítka a podpis ředitele

2. Charakteristika školy

Umístění školy

Naše základní škola s programem Marie Montessori zahájila svoji činnost v září 2001 v prostorách MŠ Na Vyhaslém v Kladně zřízením 1. třídy ZŠ. Od školního roku 2005/2006 je součástí Základní školy a Mateřské školy Kladno, Norská 2633. V tomto školním roce až do června 2013 kromě změny kmenové školy došlo i k přestěhování školy do ul. Bulharská, Kladno Kročehlavy.

Od září 2013 sídlíme v Kladně Kročehlavech, v ulici Pařížská, poblíž lesního areálu Bažantnice. Okolí školy tvoří velká zahrada se vzrostlými stromy. Od rušné komunikace je oddělena hustými keři. Součástí školy je velké hřiště.

Úplnost a velikost školy

Škola je úplná s 1. až 9. postupným ročníkem. Program Montessori funguje od školního roku 2001/02 na prvním stupni. Od školního roku 2013/14 funguje i na druhém stupni. Plánovaná rejstříková kapacita Základní školy a Mateřské školy Kladno, Norská 2633 je 980

žáků. Plánovaná kapacita odloučeného pracoviště je 300 žáků. Vyučování probíhá ve věkově heterogenních třídách, na druhém stupni v rámci projektů ve věkově heterogenních skupinách.

Součástí školy je školní družina, kde se tvoří třídy podle počtu zájemců z řad žáků o docházku. Většinou zde pracují 3 – 4 skupiny. Systém práce ve školní družině probíhá v souladu s pedagogikou Montessori a žáci mají možnost navštěvovat řadu kroužků a kurzů.

Vybavení školy

- Každá třída má své zázemí v kmenové učebně.
- Žáci i učitelé mají k dispozici počítače s připojením na internet.
- Kromě kmenových učeben jsou na škole i učebny (případně prostory) specializované.
- Odpolední družina má své vlastní prostory.
- Připojení na internet je ve všech přidružených prostorách. K dispozici ke společnému užívání jsou také kopírky a tiskárny.
- Pomůcky jsou uloženy i ve společných prostorách tak, aby k nim měli žáci i učitelé volný přístup. Pomůcky jsou průběžně doplňovány a modernizovány.
- Za příznivého počasí slouží dětem školní zahrada k relaxaci, k pohybu i odpočinku a k výuce.
- Pro realizaci programu Děti Země je využívána přírodní zahrada a pozemky v Libušíně.
- Žákům jsou k dispozici nádoby na třídění odpadu.
- Sociální zařízení jsou plně funkční (pákové baterie, zásobníky na mýdlo).
- Školní knihovna s programem pro výpůjčky s cca 3000 svazky pro žáky a výuku.

Charakteristika pedagogického sboru

- Učitelé jsou vesměs kvalifikovaní s několikaletou praxí.
- Třídní učitelky ve třídách jsou absolventky vzdělávacích kurzů pedagogiky Montessori v ČR.
- Vedení školy podporuje profesní růst pracovníků školy, pedagogičtí pracovníci, kteří nesplňují kvalifikaci, jsou motivováni k tomu, aby si vzdělání doplnili.
- Vzhledem k celostátnímu rozšíření pedagogiky Montessori je učitelům a asistentům pedagoga v rámci profesního rozvoje doporučena účast na seminářích, workshopech a kurzech pedagogiky Marie Montessori alespoň jedenkrát ročně.
- Pedagogičtí pracovníci mají možnost výjezdů na náslechy do škol s pedagogikou Montessori v ČR i v zahraničí.
- Mimo vyučování se dětem věnují ve školní družině kvalifikované vychovatelky.
- Ve škole pracují kromě pedagogických pracovníků, tzv. experti, kteří jsou do školy zváni do různých projektů pro prohloubení vědomostí z jednotlivých oborů. Finančně zajišťuje Občanské sdružení Montessori, z.s.
- Vedle pedagogických pracovníků a asistentů pedagoga jsou ve škole zaměstnanci Občanského sdružení rodičů Montessori – asistenti u dětí 1. trojročí a studenti z programu Učitel naživo, kteří pracují pod vedením našich učitelů.
- Učitelé spolupracují jako lektori se Společností Montessori ČR, z.s. a Erudio Montessori, s.r.o., jsou provázejícími učiteli v programu Učitel naživo a předávají své zkušenosti při podpoře dalších inovativních škol.

Dlouhodobé projekty a spolupráce

- Zaměření dlouhodobých vzdělávacích projektů vychází ze zájmu a potřeb žáků
- Sestavujeme pravidla ve vzájemné spolupráci učitel – žák – rodič a pro vzájemné vztahy a komunikaci, sledujeme a řešíme konflikty
- Pro vylepšení tělesné zdatnosti žáků škola pravidelně organizuje ozdravné pobyty v přírodě, lyžařské výcvikové zájezdy a na 1. stupni kurzy plavání.
- Pořádáme tvořivé dílny v rámci vánočních a velikonočních oslav, čtenářské dílny, připravujeme Den jazyků. Svátek maminek, Zahradní slavnost k ukončení školního roku a mnoho dalších akcí, do kterých jsou zapojeni jak žáci, tak i jejich rodiče.
- Umožňujeme pravidelná setkávání pro žáky a jejich rodiče s dospívajícími, kteří přinášejí zkušenosti ze svých středních škol a učilišť a zároveň zpětnou vazbu učitelům.
- Teorii se skutečným životem propojujeme exkurzemi do státních institucí, ekologických center, muzeí, galerií.
- Dospívající navštěvují se svými učiteli střední školy a učiliště, aby získali informace o možnostech svého dalšího vzdělávání.
- Pořádáme besedy a workshopy s odborníky, navštěvujeme kulturní akce.
- Děti Země připravují řadu pracovních projektů, které konzultují s výborem rodičů Občanského sdružení Montessori a s vedením školy k získání finančních dotací k jejich uskutečnění.
- Dospívající 7. a 8. ročníku spolupracují se základní školou v Německu, která pracuje rovněž podle pedagogiky M. Montessori, vzájemně se navštěvují.
- Žáci 9. ročníků pracují v projektu Finanční gramotnost, kde získávají povědomí o hospodaření s finančními prostředky a s možnostmi jejich získávání. Podporujeme je, aby své projekty realizovali jako podnikatelský záměr.
- Neformálním výstupem z 9. ročníku je Absolventská práce každého dospívajícího, kterou společně s teoretickou částí a praktickým výrobkem prezentuje před ostatními žáky školy, svými spolužáky, rodiči a učiteli.
- Na konec své školní docházky si žáci 9. ročníku sami plánují a organizují výjezd, doprovod je z řad pedagogů.
- Škola pořádá besedy s odborníky v rámci prevence sociálně-patologických jevů. Součástí této prevence je i dlouhodobá spolupráce se školní psycholožkou a školní speciální pedagožkou.
- Na škole funguje žakovský parlament, do kterého jsou nominováni vždy dva žáci z každé třídy, setkávání se konají 1x za měsíc za účasti pedagoga. Specifika problémů dospívajících vede k vytvoření vlastního „malého“ parlamentu třetího trojročí.
- Školní družina pravidelně prezentuje výsledky své práce na úspěšných vánočních a velikonočních výstavách a v rámci mimoškolní činnosti pořádá další oblíbené akce. Stará se rovněž o sportovní vyžití dětí v odpoledních hodinách. Družinových dílen tvořivosti se mohou zúčastnit i rodiče.
- Škola je zapojena do projektu Ministerstva zdravotnictví Ovoce do škol.
- Probíhají zde kurzy pedagogiky Marie Montessori a následky frekventantů těchto akreditovaných kurzů Montessori.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči je stěžejní pro plnění principů pedagogiky Montessori. Je velmi důležité, aby rodiče a zákonní zástupci pochopili záměry a cíle školy a porozuměli metodám a způsobům práce. Hledáme možnosti, jak se s rodiči setkávat a vytvářet s nimi funkční a spolupracující komunitu.

Při škole pracuje Občanské sdružení rodičů a učitelů Montessori Kladno, jehož výbor se schází alespoň 1x za dva měsíce a na jehož účet přispívají rodiče určitou částkou za každého žáka. Z

tohoto fondu Sdružení rodičů platí mnoho nadstandardních služeb, které by škola sama financovat nemohla, např.:

- příspěvek na asistentky kmenového učitele; v rámci zkvalitnění výuky
- hradí Občanské sdružení pedagogům odpracované hodiny nad úvazek
- koupí a výrobu pomůcek, příspěvky na vzdělávání pedagogů, příspěvek žákům na realizaci jejich projektů, reálná pomoc i finanční při úpravě školní zahrady, aj.

Občanské sdružení a rodiče se zapojují do života školy i těmito aktivitami:

- Organizuje ve spolupráci se školou pro rodiče i nepedagogickou veřejnost dny otevřených dveří.
- Rodiče současných žáků mají kdykoliv během vyučování volný přístup do třídy (za dodržení podmínek „Návštěvního řádu“).
- Organizuje pravidelná neformální setkávání s rodiči – vánoční a velikonoční dílny, Zahradní slavnost, Montevečery, Rodičovské kavárny aj.
- Rodiče spolupracují při přípravě tříd před zahájením školního roku, pomáhají při výzdobě prostor školy, účastní se besed a přednášek.
- Alespoň dvakrát ročně organizuje třídní učitel setkání učitel - žák - rodič, tzv. tripartitu, kde společně zhodnotí dosavadní práci a výsledky žáka.
- Dvakrát ročně probíhají společné třídní schůzky nebo tzv. Rodičovské kavárny, jednou za dva roky probíhá plenární schůze Občanského sdružení rodičů.
- V prvním a druhém trojročí probíhá projekt „Spolu“, který má za úkol propojit rodiče při pořádání společných třídních akcí.
- Na druhém stupni ZŠ se většina rodičů aktivně zapojuje do příprav a realizace tzv. „Rodičovských projektů“, které mají za cíl propojit školní vzdělávací obsah s reálným životem a zprostředkovat žákům lepší profesní orientaci (výběr další školy, povolání).
- Podrobné informace o probíhajících akcích a organizační záležitosti jsou na našich webových stránkách www.zsmontessorikladno.cz
- Program Montessori je místem náslechového hodin především pro frekventanty akreditovaných kurzů a studenty vysokých škol připravujících budoucí učitele.
- Pro plynulý přechod žáků do projektu Děti Země, který je realizován od 7. ročníku, jsou pravidelně 1x ročně pořádány informační schůzky o způsobu práce v tomto trojročí pro rodiče dětí mateřských škol a tříd nižších ročníků.
- Vítaná je spolupráce s jinými Montessori zařízeními v České republice, funkční je například se Základní školou Na Beránku v Praze.

3. Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

Školní vzdělávací program Montessori Kladno je vzdělávací program, který aplikuje pedagogický systém Marie Montessori na všeobecné vzdělávací cíle a obsahy základního vzdělávání v České republice. Vychází z Rámcově vzdělávacího programu ČR. Příznačnou filosofií tohoto programu je orientace na osobnost dítěte – využití a rozvíjení jeho vnitřní motivace a individuálních schopností. Východiskem je předpoklad, že děti mají opravdový zájem a touhu poznat, naučit se a uplatnit nové znalosti v praxi. Filosofie této vzdělávací strategie je založena na principu svobody a možnosti volby se zodpovědností. Důležitou cílovou složkou je sebepoznání – seznámení se se svými schopnostmi a možnostmi a tedy způsobilost stanovit a realizovat svůj další životní program. Dítě je v této koncepci vedeno ke studijní autonomii, samostatnosti, aktivní práci, svobodné volbě, odpovědnosti za svou volbu a za své jednání.

Jednotlivé třídy jsou věkově heterogenní. Jedná se o třídy prvního trojročí, kde jsou žáci prvních až třetích ročníků, třídy druhého trojročí jsou pro žáky čtvrtého a pátého ročníku. Žáci šestého ročníku pracují s mladšími spolužáky v rámci společných projektů. Jedná se rovněž o jeden z principů pedagogiky Marie Montessori. I žáci sedmého a osmého ročníku pracují v heterogenních skupinách, se žáky devátého ročníku se propojují při některých činnostech.

Škola podporuje zdravý a harmonický rozvoj osobnosti žáka s přihlédnutím k jeho individuálním schopnostem.

Vyučování je založeno na základních principech pedagogického systému Marie Montessori. Podstatnou složku tvoří samostatná vzdělávací činnost dětí vedená jejich zájmem a vývojovými senzitivními fázemi. Učitel zabezpečuje připravené prostředí ve třídě i mimo ni a je garantem dostatečně volného prostoru pro originální tvůrčí práci s žákem i celou třídou. Výrazná v jeho práci je složka diagnostická - poznání žáka, informace o postupu a vývoji každého dítěte tvoří základ pro jeho další individuální práci s žákem. Děti nejsou jen pasivními příjemci informací, ale na učení se aktivně podílejí.

Cílem tohoto programu je pomáhat dítěti v poznávání světa i sebe sama. V procesu vzdělávání si dítě - v souladu se svými individuálními a vývojovými možnostmi - osvojuje mateřský jazyk, matematiku, cizí jazyky, základy umění, poznává svět přírody, svět lidí a svět tradic a kultury, věnuje se tělesným i pracovním aktivitám. Prostřednictvím obsahů jednotlivých výukových oblastí se učí vysvětlovat, interpretovat, aplikovat, analyzovat, posuzovat a kreativně realizovat své nápady, pozitivně komunikovat, kriticky uvažovat, vcítit se. Poznává různé možnosti a způsoby učení a učí se volit pro sebe takové způsoby, které jsou pro něj účinné, spolehlivé a efektivní. Dítě získává dovednost rozhodovat se podle svých reálných zájmů a možností.

Součástí programu jsou specifika práce s dospívajícími – Děťmi Země 7. a 8. ročníku. Důvěra v jejich schopnosti, pracovní nasazení je nezbytně nutná zejména v tomto období, kdy jejich zájem o učení zdánlivě klesá. Jejich vývojové potřeby se mění, mění se i jejich zájem o dění kolem. Jsou v tomto období velmi zranitelní, zároveň tvoří vědomí si sama sebe, potřebují hranice, ale zároveň velké pochopení a důvěru. Jedná se o náročné období pro žáka i dospělého. Vytvořený projekt Děti Země toto vše respektuje a vytváří dospívajícímu ideální podmínky pro své vyjádření, pro uplatnění svých schopností a zájmů. Dospívající se realizují při pracovních

smysluplných projektech na školním pozemku, starají se o své nejbližší prostředí – samostatný úklid třídy, vaření pro své spolužáky, pomoc při akcích školy...

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy

Pro získávání a rozvoj klíčových kompetencí u žáků využíváme tyto strategie:

Kompetence k učení	Použité prostředky a metody (strategie)
Ø vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení	• svobodná – volná práce dětí • využití senzitivních fází ve vývoji a učení dítěte • polarita pozornosti • připravené prostředí • komunitní kruh • práce s vlastní zodpovědností
Ø vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě	• filosofie předmětu Kosmická výchova • metody práce Kritického myšlení • integrovaná tematická výuka • problémové vyučování • od konkrétního k abstraktnímu • projektové vyučování
Ø operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy	• informace a texty v rámci obsahu projektů Kosmické výchovy • vlastní plánování a organizace vyučování dětí • práce s chybou a sebekontrolou • projektové vyučování
Ø samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti	• svobodná – volná práce dětí • samostatná práce v připraveném prostředí • sebehodnocení • práce s chybou a sebekontrolou • propojení učiva v projektech a s reálným životem
Ø poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich	• svobodná – volná práce dětí • práce s vlastní zodpovědností • sebehodnocení • práce s chybou a sebekontrolou • komunitní kruh – setkávání se spolužáky • prezentace vlastní práce • propojení učiva s reálným životem • globální výchova

Kompetence k řešení problémů	Použité prostředky a metody (strategie)
Ø vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností	• svobodná – volná práce dětí • setkávání, sdílení a komunikace dětí v komunitním kruhu • možnost vlastního kreativního způsobu zpracování zadaného tématu • práce metodami Kritického myšlení • projektové vyučování • kooperace • problémové vyučování • důraz na samostatné vyhledávání informací z různých zdrojů
Ø vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému	• svobodná – volná práce dětí • připravené prostředí • práce se zodpovědností • práce metodami Kritického myšlení • práce s chybou • vnitřní motivace
Ø samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy	• připravené prostředí, práce se specifickými pomůckami a materiály • vnímání co nejvíce smysly (specifický materiál)
Ø ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů	• práce s chybou a sebekontrolou • vedení portfolia školní práce • vedení dětí k sebehodnocení, písemné zpracování • připravené prostředí, práce se specifickými pomůckami a materiály
Ø kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí	• svobodná – volná práce dětí • vedení dětí k sebehodnocení • práce metodami Kritického myšlení, model e-u-n • vnitřní disciplína, práce s vlastní zodpovědností

Kompetence sociální a personální	Použité prostředky a metody
Ø účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce Ø podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá Ø přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají Ø vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	• svobodná – volná práce dětí • práce dětí ve dvojicích, skupinách, týmech • setkávání, sdílení a interakce dětí v komunitním kruhu • možnost vlastního kreativního způsobu zpracování zadaného tématu • princip práce „pracovat na osobní maximum a dokončit práci“ • připravené prostředí, práce se specifickými pomůckami a materiály • porovnávání práce podle vzorové kontroly a předem stanovenými kritérii • vedení dětí k sebehodnocení • prezentace práce, ocenění a doporučení práce ostatních • vedení portfolia školní práce

Kompetence občanské	Použité prostředky a metody
Ø respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí Ø chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu Ø rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka	• setkávání, sdílení a komunikace dětí komunitním kruhu • spolupráce dětí při vyučování • společné sestavování pravidel soužití • respektování domluvených pravidel • prezentace práce, ocenění a doporučení práce ostatních • zodpovědnost a vnitřní disciplína • spolupráce školy s rodinou • vlastní plánování a organizace svého učení • výpravy třídního kolektivu mimo školu rámci témat k vyučování • samostatný pobyt dětí na škole v přírodě • propojení se životem (sledování života regionu, informace o aktuálních událostech v zemi a společnosti...)
Ø respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit	• projekty o historii naší vlasti • sledování života regionu, informace o aktuálních událostech, zapojení dětí do projektů vztahujících se k regionu • naučné výpravy, muzea, galerie • vnímání co nejvíce smysly
Ø chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti	• práce s časovou přímkou – historie naší planety, podmínky vznik života, vznik a vývoj života na naší planetě (v rámci Kosmické výchovy) • tříděný odpad ve třídě, další praktické zapojení do ochrany životního prostředí

Kompetence pracovní	Použité prostředky a metody
Ø používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky	• samostatná práce na pokusech a pracovní činnosti podle zadání a návodů • podíl na sestavování a respektování stanovených pravidel • projekt Děti Země
Ø přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot	• práce dětí v připraveném prostředí a aktivní podíl na jeho utváření • vedení dětí k respektu k sobě, druhým a k prostředí • sebehodnocení • globální výchova • žákovská firma 9. ročníku • projekt Děti Země
Ø využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření	• problémové vyučování • metody Kritického myšlení • vnitřní motivace • svobodná – volná práce • vlastní plánování a organizace vyučování
Ø orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení	• podpora vlastních (i “podnikatelských”) projektů dětí • vlastní plánování • propojení s reálným životem • práce s chybou • vnitřní motivace • zodpovědnost • globální výchova • společné sestavování pravidel třídy s vedením dětí k empatii, naslouchání a vnímání, toleranci odlišností, respektu k druhým a k sobě • žákovská firma 9. ročníku

Kompetence digitální	Použité prostředky a metody
Ø ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít	• zadávání samostatné či skupinové práce a úkoly zpracovávaných na počítači • vedení portfolia školní práce • možnost vlastního kreativního způsobu zpracování zadaného tématu
Ø získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu	• zadávání samostatné či skupinové práce a úkoly zpracovávaných na počítači • možnost vlastního kreativního způsobu zpracování zadaného tématu
Ø využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce	• zadávání samostatné či skupinové práce a úkoly zpracovávaných na počítači • prezentace vlastní práce • projekt Žákovská firma 9. ročníku • zodpovědnost a vnitřní disciplína • vedení portfolia školní práce
Ø chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání	• zodpovědnost a vnitřní disciplína
Ø předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky	• zodpovědnost a vnitřní disciplína

Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Na naší škole se snažíme o bezproblémové zařazení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. Se všemi dětmi ve třídě pracujeme takovým způsobem a zařazujeme takové metody práce, abychom učili žáky toleranci, vzájemnému pochopení, pomoci a respektování odlišnosti.

Do Montessori tříd jsou běžně integrováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a je k nim přistupováno dle jejich individuálních potřeb.

Ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka vypracuje učitel plán pedagogické podpory, který zahrnuje především podpůrná opatření ve vzdělávacím procesu žáka. S tímto plánem je seznámen zákonný zástupce žáka. Pokud má žák problémy s učením a projevují se u něj typické znaky poruchy, je vyšetřen (po dohodě s rodiči) v pedagogicko-psychologické poradně (PPP) či speciálně pedagogickém centru (SPC). Učitel pak s dítětem pracuje podle doporučení poradny. Realizací principů a metod práce Montessori je přirozeně vytvořeno vhodné prostředí pro tyto žáky (např. zohledňují se senzitivní fáze vývoje dítěte, polarita pozornosti, připravené prostředí, práce se specifickým názorným materiálem a možností vlastního prožitku, trojstupňová výuka,...). Plán pedagogické podpory učitel průběžně vyhodnocuje a přizpůsobuje navržená podpůrná opatření. Na pravidelných schůzkách je s rodiči konzultována práce žáka, jeho posun či návrhy dalších metod práce.

Na doporučení PPP či SPC učitel vypracuje individuální vzdělávací plán (IVP). IVP je vypracován zpravidla na 1 rok a zákonný zástupce s ním vyjadřuje souhlas. IVP je jedenkrát za rok učitelem vyhodnocen s ohledem na fungování navržených opatření. S tímto vyhodnocením je seznámen zákonný zástupce a při rediagnostice i PPP či SPC, která IVP doporučila.

Žáci s tělesným postižením mohou být do Montessori tříd také integrováni. Je jim věnována zvláštní pozornost a péče nejen v době vyučování, ale i během přestávek či oběda. Pro tvorbu PLPP, případně IVP platí stejná pravidla uvedená v předchozích odstavcích.

V posledních letech narostl i na naší škole počet dětí, které se s rodiči přistěhují z jiné země a neovládají český jazyk. Těmto dětem vycházíme vstříc a po začlenění do třídních kolektivů jim je nabídnuta pedagogická intervence. Učitelé k těmto dětem přistupují individuálně, tolerují jejich výsledky nejen v českém jazyce, ale i v ostatních předmětech a pomáhají jim překonat bariéru, kterou s sebou nese neznalost jazyka a prostředí.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ (školského

poradenského zařízení). Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení základního vzdělávání všech žáků vymezuje RVP ZV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola na základě zprávy z Školského poradenského zařízení.

Na úrovni IVP v případě potřeby zařazujeme na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření úpravu výstupů ŠVP, případně modifikujeme vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám výstupů stanovených v ŠVP přistupujeme u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). Upravené očekávané výstupy pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními vzdělávané podle RVP ZV.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ. Pedagogická intervence (PI) a předmět speciálně pedagogické péče (PSPP). Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace. Tuto možnost prozatím nevyužíváme. PSPP probíhá vždy na doporučení ŠPZ a probíhá formou reedukace, před nebo po vyučování.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením zohledňujeme jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní

paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

System péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP:

- PLPP je podpůrné opatření prvního stupně, které poskytuje škola na základě §10 vyhlášky 27/2016, příloha 3
- PLPP vypracuje pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně třídní učitel vždy v případě individuální potřeby, do 1 měsíce od obdržení zprávy od školního poradenského zařízení (ŠPZ)
- PO 1 stupeň, dále jen PLPP vypracovává učitel sám, pokud usoudí, že je pro žáka na základě jeho projevů chování a zvládání výuky přínosem
- hodnocení plnění PLPP probíhá každé 3 měsíce
- s PLPP jsou seznámeni všichni vyučující žáka v daném školním roce a zákonní zástupci žáka
- PLPP je součástí pedagogické dokumentace žáka a podkladem pro ŠPZ.
- Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP:
- IVP vypracuje pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími do jednoho měsíce po obdržení zprávy ŠPZ
- průběžnou kontrolu plnění IVP provádí ŠPP spolu s třídním učitelem a ostatními pedagogy
- hodnocení plnění IVP provádí 1x ročně ŠPZ na metodické schůzce
- s IVP jsou seznámeni všichni vyučující žáka v daném školním roce.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

Škola spolupracuje s PPP v Kladně, s veškerými poradenskými zařízeními, má vlastní školní poradenské pracoviště (ŠPP).

Ve škole nejsou realizovány předměty speciálně pedagogické péče.

ŠPZ doporučuje žákům účast ve skupinách zaměřených na reedukaci poruch učení, učitelé mají konzultační hodiny, které jsou určeny žákům, kteří potřebují vysvětlit a procvičit učivo, dle chyběli atp.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

- žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou na základě žádosti zákonných zástupců a doporučení vyučujících pravidelně vyšetřováni v Pedagogicko-psychologické poradně v Kladně a jiných specializovaných pracovištích;
- na základě zprávy z PPP jsou žáci integrováni v běžných třídách;
- integrovaní žáci mají v případě potřeby na doporučení ŠPZ vypracován PLPP nebo IVP, se kterým jsou seznámeni žáci, jejich zákonní zástupci a všichni příslušní vyučující; se zákonnými zástupci je projednána možnost slovního hodnocení;
- žáci jsou hodnoceni individuálně, jsou zohledňováni podle svých vzdělávacích potřeb
- speciální pomůcky jsou dle potřeby a finančních možností dokupovány; nebo pořizovány z PO, která doporučí ŠPZ.
- vyučující skupin pro reedukaci SPU se pravidelně scházejí a konzultují spolu využívání pomůcek pro děti s SPU, seznamují se s novými směrnicemi a metodickými pokyny, které se týkají žáků s SPU a navštěvují semináře v PPP.

Asistent pedagoga

Školy a školská zařízení mohou v současnosti zřizovat pozice asistentů pedagoga na základě dvou odlišných postupů: asistent jako "podpůrné opatření" ve vzdělávání žáka či žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo jako standardní zaměstnanec školy, placený z běžného školního rozpočtu.

Práce AP se řídí Vyhláškou č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Vyhláška č. 27/2016 Sb. (o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných) v §5 k činnostem asistenta pedagoga uvádí, že:

- asistent pedagoga poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi (učiteli, vychovateli, spec. pedagogovi apod.) při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- asistent pedagoga pracuje podle potřeby s žáky třídy, oddělení nebo studijní skupiny podle pokynů učitele žákem se speciálními vzdělávacími potřebami nebo i s ostatními žáky třídy

Mezi hlavní aktivity asistenta pedagoga tak mohou podle vyhlášky patřit následující činnosti:

Asistent pedagoga, k jehož činnosti jsou stanoveny předpoklady v § 20 odst. 1 zákona o pedagogických pracovnících, zajišťuje zejména

- a) přímou pedagogickou činnost při vzdělávání a výchově podle přesně stanovených postupů a pokynů učitele nebo vychovatele zaměřenou na individuální podporu žáků a práce související s touto přímou pedagogickou činností,
- b) podporu žáka v dosahování vzdělávacích cílů při výuce a při přípravě na výuku, žák je přitom veden k nejvyšší možné míře samostatnosti,
- c) výchovné práce zaměřené na vytváření základních pracovních, hygienických a jiných návyků a další činnosti spojené s nácvikem sociálních kompetencí.

Asistent pedagoga, k jehož činnosti jsou stanoveny předpoklady v § 20 odst. 2 zákona o pedagogických pracovnících, zajišťuje zejména

- a) pomocné výchovné práce zaměřené na podporu pedagoga zvláště při práci se skupinou žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- b) pomocné organizační činnosti při vzdělávání skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- c) pomoc při adaptaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na školní prostředí,
- d) pomoc při komunikaci se žáky, zákonnými zástupci žáků a komunitou, ze které žák pochází,
- e) nezbytnou pomoc žákům při sebeobsluze a pohybu během vyučování a při akcích pořádaných školou mimo místo, kde škola v souladu se zápisem do školského rejstříku uskutečňuje vzdělávání nebo školské služby,
- f) pomocné výchovné práce spojené s nácvikem sociálních kompetencí žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Jednomu žákovi nelze doporučit současně více než jedno podpůrné opatření spočívající ve využití asistenta pedagoga. Asistent pedagoga uvedený v odstavci 3 může za tím účelem zajišťovat i činnosti uvedené v odstavci 4.“

Asistent pedagoga není osobní asistent. Liší se zejména tím, že osobní asistent není zaměstnancem školy (obvykle je zaměstnáván neziskovou organizací nebo rodiči žáka se zdravotním postižením) a jeho úkolem je pracovat výhradně s konkrétním žákem, ke kterému je přidělen. Naproti tomu asistent pedagoga je sice přidělován do tříd, ve kterých jsou vzděláváni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, jeho úkolem ale není „pouhá“ práce s konkrétním žákem nebo konkrétní skupinou žáků; asistent pedagoga má asistovat učiteli v

širším spektru jeho činností (čímž umožňuje učiteli, aby i on sám věnoval více času a pozornosti podpoře žáků s postižením/znevýhodněním).

Zabezpečení žáků mimořádně nadaných

Montessori pedagogika respektuje individualitu každého žáka, tedy i žáka mimořádně nadaného. Již sama podstata práce v Montessori poskytuje těmto žákům možnost osobního rozvoje. Mohou pracovat svým vlastním tempem a získat více informací k danému tématu či pracovat rychleji při samotné práci s výukovým materiálem. Učitel zároveň dbá, aby nedošlo u žáka pouze k jednostrannému zaměření a žák se seznamoval s celým vzdělávacím obsahem základní školy. Přesto upřednostňujeme posilování silných stránek a nadání dítěte.

Učitel pak dítěti zadává rozšiřující učivo, vhodně ho motivuje k práci „navíc“ a adekvátně ho oceňuje. Nadaný žák může také po dohodě a podle svého individuálního plánu navštěvovat výuku ve vyšších ročnících a být v probíraném učivu v předstihu. V rámci třídy ho může učitel vést k vytvoření práce pro ostatní či k vedení skupiny a dává mu prostor pro hlubší a rozšiřující práci v oblasti, která prezentuje nadání dítěte. Učitel se také snaží o přirozené začlenění talentovaného dítěte do třídního kolektivu.

Podporujeme nadané žáky v účasti na mnoha olympiádách a soutěžích a dáváme jim prostor talent dostatečně uplatnit a zažít pocit úspěchu. Na doporučení PPP či SPC učitel vypracuje individuální vzdělávací plán (IVP). IVP je vypracován zpravidla na 1 rok a zákonný zástupce s ním vyjadřuje souhlas. IVP je jedenkrát za rok je učitelem vyhodnocen s ohledem na fungování navržených opatření. S tímto vyhodnocením je seznámen zákonný zástupce a při rediagnostice i PPP či SPC, která IVP doporučila.

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

TO	1. období	2. období	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozvoj schopností poznávání	OS	OS	OS	OS	OS	OS
Sebepoznání a sebepojetí		OS	OS	OS	OS	OS
Seberegulace a sebeorganizace	OS	OS	OS	OS	OS	OS
Psychohygiena	OS	OS	OS	OS	OS	OS
Kreativita	OS	OS	OS	OS	OS	OS
Poznávání lidí	OS	OS	OS	OS	OS	OS
Mezilidské vztahy	OS	OS		OS	OS	OS
Komunikace	OS	OS	OS	OS	OS	OS
Kooperace a kompetice	OS	OS	OS	OS		OS
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	OS	OS	OS	OS	OS	OS
Hodnoty, postoje, praktická etika	OS	OS	OS		OS	OS

Výchova demokratického občana (VDO)

TO	1. období	2. období	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	OS	OS	OS			OS
Občan, občanská společnost a stát	OS		OS	OS		OS
Formy participace občanů v politickém životě		OS	OS			OS
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		OS	OS	OS		OS

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

TO	1. období	2. období	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá		OS	OS	OS	OS	OS
Objevujeme Evropu a svět	OS	OS	OS	OS	OS	OS
Jsme Evropané	OS	OS	OS	OS	OS	OS

Multikulturní výchova (MkV)

TO	1. období	2. období	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní difference	OS	OS	OS	OS	OS	OS
Lidské vztahy	OS	OS		OS	OS	OS
Etnický původ	OS	OS	OS	OS	OS	OS
Multikulturalita	OS		OS	OS		
Princip sociálního smíru a solidarity		OS		OS	OS	OS

Environmentální výchova (EV)

TO	1. období	2. období	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	OS		OS	OS		OS
Základní podmínky života	OS		OS	OS	OS	OS
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	OS	OS	OS	OS	OS	OS
Vztah člověka k prostředí	OS		OS	OS	OS	OS

Mediální výchova (MV)

TO	1. období	2. období	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	OS	OS	OS	OS	OS	OS
Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality	OS	OS	OS		OS	
Stavba mediálních sdělení	OS			OS	OS	
Vnímání autora mediálních sdělení		OS	OS		OS	OS
Fungování a vliv médií ve společnosti		OS		OS	OS	OS
Tvorba mediálního sdělení	OS	OS	OS	OS	OS	OS
Práce v realizačním týmu	OS	OS	OS	OS	OS	OS

4. Učební plán

Tabulace učebního plánu pro 1. stupeň

Vyučovací předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Obraz světa	20	22	25	25	26

Poznámky k učebnímu plánu

Vyučovací předmět Obraz světa je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Český jazyk a literatura, Matematika a její aplikace, Informatika, Cizí jazyk, Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Tělesná výchova a všech tematických okruhů průřezových témat.

Ve školním roce 2022/23 žáci v 5. ročníku nesplní některé výstupy v informatice z důvodu nové metodiky výuky. Při objevování jednotlivých souvislostí je potřeba navazovat úlohy postupně od nejjednodušších po nejsložitější. Z tohoto důvodu se obsah ŠVP v rámci nového RVP v následujících letech bude měnit.

Přehled využití časové dotace pro 1. stupeň

Vyučovací předmět	Vzdělávací oblast / obor	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	celkem obor
Obraz světa	Český jazyk a literatura	7	8	6	5	7	33
	Cizí jazyk	-	-	3	3	3	9
	Matematika a její aplikace	4	4	4	4	4	20
	Informatika	-	-	-	1	1	2
	Člověk a jeho svět	2	2	3	2	2	11
	Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	5
	Umění a kultura	2	2	2	3	3	12
	Člověk a zdraví	2	2	2	2	2	10

	Disponibilní časová dotace	2	3	4	4	3	16
celkem ročník		20	22	25	25	26	118

Tabulace učebního plánu pro 2. stupeň

Vyučovací předmět	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Obraz světa	29	31	31	31

Poznámky k učebnímu plánu

Vyučovací předmět Obraz světa vychází ze vzdělávacího obsahu oborů Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Další cizí jazyk, Matematika a její aplikace, Informatika, Dějepis, Výchova k občanství, Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Výchova ke zdraví, Člověk a svět práce a z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

V 7. ročníku si žák volí z aktuální nabídky (viz příloha ŠVP) další cizí jazyk, ve kterém pokračuje i v 8. a 9. ročníku.

Ve školním roce 2022/23 vystupující žáci v 9. ročníku nesplní některé výstupy informatiky. Z důvodu nové metodiky výuky a objevování jednotlivých souvislostí je potřeba navazovat úlohy postupně od nejjednodušších po nejsložitější. Z tohoto důvodu se obsah ŠVP v rámci nového RVP v následujících letech bude měnit.

Přehled využití časové dotace pro 2. stupeň

Vyučovací předmět	Vzdělávací oblast	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	celkem obor
Obraz světa	Český jazyk a literatura	3	4	4	4	15
	Cizí jazyk	3	3	3	3	12
	Další cizí jazyk	-	1	2	3	6
	Matematika a její aplikace	3	4	4	4	15
	Informatika	1	1	1	1	1
	Člověk a společnost	2	2	2	4	10

	Člověk a příroda	5	4	5	6	20
	Umění a kultura	2	3	3	1	9
	Člověk a zdraví	2	2	3	3	10
	Člověk a svět práce	-	1	1	1	3
	Disponibilní časová dotace	8	6	3	1	18
celkem ročník		29	31	31	31	122

5.A Učební osnovy 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu Obraz světa

Název vyučovacího předmětu

Obraz světa

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Český jazyk a literatura, Matematika a její aplikace, Informatika, Cizí jazyk, Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Tělesná výchova a ze všech tematických okruhů průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
20	22	25	25	26

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě s využitím pomůcek a počítačů s výukovými programy, dále také v žákovské knihovně, v tělocvičně, na školní zahradě či v dalších prostorách školy. Realizována je také v mimoškolních prostorech při návštěvách různých kulturních, sportovních, vzdělávacích zařízeních (kino, divadlo, beseda, muzea, dopravní hřiště...). Vzdělávací obsah je žákům nabízen nenásilně tak, aby jej vnímali jako běžnou součást života a jeho použití jim přinášelo smysl. Důležitým podkladem pro učitele i žáka jsou techniky formativního hodnocení všech probíhajících činností.

V rámci respektování principů Montessori pedagogiky ponecháváme tam, kde je to možné, volbu výběru učiva na dítěti. Pojem “učivo” je dále používán ve smyslu vzdělávacího obsahu a dovedností. Přehled výstupů tedy není v plánu okruhů učiva seřazen chronologicky nebo doplněn údaji o příslušném ročníku. Důležitější je připravenost dítěte než příslušné období (školní i senzitivní); děti nemusí postupovat daným jednotným pořadím činností, ale mohou si vybírat z nabídky podle svého zájmu a pracovat svým individuálním tempem. V případech, kdy si dítě vybere oblast, ke které nemá potřebné dílčí zkušenosti, mu učitel ukáže, jaké učivo si ještě předem potřebuje osvojit.

Pro praktickou realizaci propojení poznatků a dovedností z různých oblastí (matematika, jazyk, přírodověda, historie, zeměpis, umění, pracovní náměty, zdravý životní styl a ekologie) nejlépe vyhovuje práce v tematických celcích., které jsou evokovány tzv. kosmickými příběhy. V rámci těchto celků získávají žáci propojené informace, které umožňují globální pohled na svět. Některé tematické celky jsou zařazovány do programu školy v přírodě. Využívají se autentické zážitky dětí, jejich zájem a naladění věnovat se určité oblasti.

Aktivity v rámci tematických celků jsou voleny tak, aby děti mohly spolupracovat, vzájemně si radit a pomáhat, pracovat ve skupinách pro společný cíl a na společném řešení problému. Při takovéto spolupráci (ve dvojicích, ve skupinách) pak mohou žáci pozorovat

různé metody práce u svých spolužáků – mohou zkoušet, experimentovat a poznávat jaké styly a metody práce jim samotným nejvíce vyhovují. Učitel podle potřeby a náročnosti práce pracuje s celou skupinou dětí, kdy práci vysvětlí a nabídne dětem různé možnosti práce, nebo postupně s menšími skupinami. Během individuální práce konzultuje nebo pomáhá s prací jednotlivcům.

Ze společné činnosti vycházejí náměty a nabídky pro individuální práci dětí. Pro individuální práci učitel zajišťuje „připravené prostředí“ s potřebnými zdroji informací, pomůckami, výtvarnými a dalšími pracovními materiály. Tematické celky doplňují experimenty, při kterých se děti učí pracovat samy podle návodu a zaznamenávat si výsledky svých pozorování.

Výsledky své práce mají žáci možnost prezentovat jako skupina nebo jako jednotlivci. Přijímají tak okamžitou zpětnou vazbu od svých spolužáků s oceněním, dalšími návrhy a doporučeními. Při společných prezentacích si děti vzájemně předávají informace, které zjistily a zpracovaly, a mají možnost klást další otázky. Společné prezentace všech prací dětí ukazují ostatním mnoho možností, jak se dá stejné téma různě zpracovat. Těmito činnostmi u žáků rozvíjíme prezentační dovednosti.

Materiály, které děti k projektům zpracovaly, si zakládají do svého portfolia. To slouží jako doklad postupu každého dítěte. Při vedení portfolia se žáci učí třídit a zakládat své pracovní materiály. Portfolio je součástí podkladů pro slovní hodnocení školní práce žáků.

Součástí běžného života třídy je komunitní kruh (tzv. elipsa), kde mají děti možnost sdělovat své zážitky, pocity a zkušenosti, diskutovat, vyjadřovat se k problémům, k pravidlům, prezentovat informace a hodnotit svou práci. Považujeme za důležité, aby se děti nebály mluvit o svých názorech a konfrontovat je s okolím. Ve škole je zajištěna možnost společné práce a tím i komunikace mezi žáky, při které se učí jeden od druhého. Komunitní setkání na elipse slouží také k předání informací o programu dne, změnách v programu či plánu. V případě distanční výuky je předmět realizován v online prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Dbáme a zajišťujeme připravené prostředí se specifickým materiálem, který žák používá v rámci svých individuálních možností a potřeb. (KU, KŘP, KSP, KO)
- Vzdělávací obsah nepředkládáme jako celek, ale dělíme jej na dílčí kroky podle individuálních potřeb žáka. (KU, KŘP, KSP, KO)
- Plně respektujeme možnost výběru místa a spolupráce dětí. (KU, KO, KSP, KŘP, KP)
- Pravidelně žákům nabízíme společné aktivizující práce k úvodu projektu i v rámci něj. (KU, KK, KSP, KŘP)
- Žákům nabízíme společné aktivizující práce ke čtení, psaní, práci s textem, sebevyjádření, rozvíjení slovní zásoby a komunikačních dovedností. (KU, KK, KSP, KŘP)
- Při práci žákům běžně nabízíme a umožňujeme přístup k různým zdrojům informací (encyklopedie, slovníky, pravidla českého pravopisu, žakovská knihovna, internet...). (KU, KŘP, KD)
- Ve výuce využíváme různorodé metody a způsoby práce. (KU, KK, KSP, KŘP, KO, KD)
- Ve výuce pravidelně využíváme komunitní kruh. (KU, KK, KSP, KŘP, KO)
- Využíváme práci s chybou. (KU, KŘP, KP)

- Respektujeme také osobnostní předpoklady žáků a jejich silné i slabé stránky. (KSP, KK)
- Klademe důraz na dodržování zásad bezpečnosti a hygieny. (KP, KSP)
- Umožňujeme každému žákovi zažít úspěch (KSP, KO)
- Nabízením různorodých témat a aktivit podporujeme meziročníkovou spolupráci. (KU, KSP, KŘP, KKo, KD, KP)

Rozpracování vzdělávacího obsahu

1. období (1. – 3. ročník)

výstupy	učivo	TO průřezových témat
● ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ● ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ● ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ● ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ● ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ● ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ● ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ● ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ● ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ● ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	čtení s porozuměním aktivní naslouchání mluvený projev mimojazykové prostředky řeči písemný projev technika psaní	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Poznávání lidí Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občanská společnost a škola MV Tvorba mediálního sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

● ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh		
● ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ● ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná ● ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost ● ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ● ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ● ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ● ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ● ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve	dlouhé a krátké samohlásky hláska, písmeno, slabika, slovo, věta dělení slov slabikotvorné r, l dělení hlásek druhy vět druhy vět y/i po měkkých a tvrdých souhláskách slabiky dě/tě/ně/bě/pě/vě/mě v běžných slovech ú/ů velká písmena na začátku věty velká písmena u vlastních jmen párové souhlásky abeceda slova příbuzná pravopis y/ý ve vyjmenovaných slovech slovní druhy	

vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování		
● ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ● ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu ● ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ● ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	poslech tvořivé činnosti s literárním textem základní literární pojmy	MV Produktivní činnosti Tvorba mediálního sdělení Stavba mediálního sdělení
● CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně ● CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal ● CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu ● CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je	práce s písemnými a ústními pokyny rozšiřování slovní zásoby	OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace

pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu ● CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení ● CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
● M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ● M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ● M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ● M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ● M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	početní operace sčítání, odčítání, násobení, dělení, zaokrouhlování práce s montessori pomůckami slovní úlohy porovnávání čísel číselná řada propojení čísla a množství základní délkové jednotky základní jednotky času peněžní jednotky geometrická tělesa	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Psychohygiena
● M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ● M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ● M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	základní geometrické pojmy měření	

•		
• ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	doprava moje místo ve vesmíru půda voda vzduch	OSV Rozvoj schopností a poznávání Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kreativita Komunikace Kooperační kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občan, občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát VMEGS Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět MkV Lidské vztahy EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Vztah člověka k prostředí

		MV Práce v realizačním týmu
• ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům • ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	rodina	SV Rozvoj schopností a poznávání Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kreativita Komunikace Kooperační kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MkV Kulturní diference Multikulturalita Lidské vztahy
• ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu • ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití,	kalendář moje místo ve Vesmíru	

zvyčích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost		
● ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ● ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ● ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	rok pokusy přírodniny	
● ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ● ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ● ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne	člověk a zdraví	

komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ● ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		
● VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, ● objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ ● VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace ● VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky je vyjadřuje ● VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností ● VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	seznamování se základními výtvarnými technikami	OSV Rozvoj schopností a poznávání Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kreativita Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV Práce v realizačním týmu

● HV-3-1-01 zpívá v jednohlase ● HV-3-1-02 rytmituje a melodizuje jednoduché texty ● HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře ● HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie ● HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ● HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	zpěv rytmus pohybové aktivity poslech	OSV Rozvoj schopností a poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
● TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ● TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové ● činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení ● TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	pohybové hry základy gymnastiky základy atletiky základy sportovních her turistika a pobyt v přírodě plavání komunikace v TV pohyb v přírodě	OSV Rozvoj schopností a poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

• TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy • TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci		
• ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy • ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny • ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování • ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	tvořivé činnosti různého charakteru	

2. období (4. a 5. ročník)

výstupy	učivo	TO průřezových témat
---------	-------	----------------------

● ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ● ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ● ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ● ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ● ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ● ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ● ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ● ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ● ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ● ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	praktické čtení (znalost orientačních prvků v textu) komunikační žánry: vzkaz, zpráva, oznámení základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) mimozjazykové prostředky řeči (mimika, gesta) technika psaní (přehledný písemný projev, formální úprava textu) žánry písemného projevu: omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování	OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občanská společnost a škola MV Produktivní činnosti Tvorba mediálního sdělení Stavba mediálního sdělení
--	---	---

● ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ● ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ● ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ● ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ● ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ● ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ● ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	mnohoznačná slova antonyma synonyma slova nadřazená, podřazená, souřadná slovníky slova příbuzná předpona a přípona, kořen slova tvary slov psaní ě/je v kořenech slov pravopis y/ý v příbuzných slovech vyjmenovaných slov psaní předpon s/z/vz psaní předpon typu roz-, bez-, od-, před-.... psaní zdvojených souhlásek v běžné slovní zásobě podstatná jména slovesné kategorie (osoba, číslo, způsob, čas) skloňování (pád, číslo, rod, vzor) skloňování číslovek spisovné tvary a nespisovné tvary v mluveném projevu správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen, sloves a číslovek v mluveném projevu slova citově zabarvená přísudek a podmět nevyjádřený, holý, rozvítý, několikanásobný podmět slovesný, jmenný přísudek	OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občanská společnost a škola MV Produktivní činnosti Tvorba mediálního sdělení Stavba mediálního sdělení
---	---	---

	shoda přísudku s podmětem dvojice větných členů souvětí a věta jednoduchá čárky v souvětí před běžnými spojovacími výrazy dvojice větných členů a jejich grafické značení přímá řeč, uvozovací věta	
● ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ● ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ● ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ● ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
● CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ● CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – základní slovní zásoba okruhů – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky,	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občanská společnost a škola

● CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu ● CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů ● CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ● CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ● CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ● CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ● CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života ● CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a, počasí práce se slovníkem mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět	VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MkV Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV Fungování a vliv médií ve společnosti
---	--	---

● M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ● M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ● M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ● M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel ● M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ● M-5-1-06 porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel ● M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty ● M-5-1-08 porozumí významu znaku „–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	přirozená čísla celá čísla desetinná čísla zlomky zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění záporná čísla zaokrouhlování prvočísla zlatý perlový materiál a číselné karty, banka směnárna známková hra obchod sčítací had proužková sčítací a odčítací tabulka sčítací a odčítací prstové tabulky dělicí a násobilková tabulka barevné násobkové řetězy, korálková krabice k násobilce sčítací a odčítací počítadlo dělicí tabulky na velké dělení multiplikační tabule na násobení, modely čísel 1 – 1 000 000	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Psychohygiena
● M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data ● M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	tabulky, grafy, diagramy	
● M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník,	trojúhelníková komoda – práce s různými druhy	

trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce ● M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ● M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice ● M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	trojúhelníků, strana, vrchol, základna, výška, středy stran rýsování čtverce, obdélníku, trojúhelníku, kružnice geometrická komoda, žluté trojúhelníky, délky lomených čar, základní jednotky – převody výška obrazců – čtverce, obdélníku, trojúhelníku, lichoběžníku, n-úhelníku grafické sčítání a odčítání úsečky velká a malá šestiúhelníková komoda základní jednotky obsahu, převod jednotek kovové útvary, trojúhelníková komoda, modré trojúhelníky osa souměrnosti	
● M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	obchod, banka, směnárna řešení a tvoření slovních úloh i v rámci probíraných projektů	
● I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat ● I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici	OSV Rozvoj schopností a poznávání Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kreativita Komunikace Kooperační kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

● I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu ● I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí ● I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi ● I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji ● I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku Příkazy a program Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Počítačová data, práce se soubory Propojení technologií, internet Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš Technické problémy a přístupy k jejich řešení Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce	
--	--	--

● I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat ● I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data ● I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji ● I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ● I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ● I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu ● I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi ● I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ● I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur Systém, struktura, prvky, vztahy Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model	OSV Rozvoj schopností a poznávání Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
--	--	---

● I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu ● I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí ● I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	data, informace kódování a přenos dat	OSV Rozvoj schopností a poznávání Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
--	--	--

● ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ● ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ● ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy ● ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ● ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích ● ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	kontinenty – stavba země, určování polohy, mapa, geografie kontinentů evropa – státy, organizace, vztahy, památky, cestování, jazyky, obyvatelstvo ČR – geografie, sousední státy, obyvatelstvo, kraje, obce, politický systém praha mapy	OSV Rozvoj schopností a poznávání Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kreativita Komunikace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občan, občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát VMEGS Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět MkV Lidské vztahy EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí
● ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy	mezilidské vztahy rozdíly mezi pohlavími	OSV Rozvoj schopností a poznávání

mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) ● ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat ● ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	etiketa chování a jednání jedince – rodinné a příbuzenské vztahy, názory, komunikace, lidská práva a povinnosti, demokracie, mezilidské vztahy, kultura finanční gramotnost – plánování nákupu, nákupy, dluhy, spoření, půjčky	Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občan, občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát VMEGS Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět MkV Lidské vztahy
---	---	--

● ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ● ČJS-5-3-02 využívá archivy, knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek ● ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	čas 3. kosmický příběh – fylogeneze člověka orientace na časové ose historické prameny státní svátky, významné dějinné události kalendář, pranostiky, letopočet, zvyky ontogeneze člověka, generace báje, mýty, pověsti příběh písma příběh čísel náboženství	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Formy participace občanů v politickém životě MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality Fungování a vliv médií ve společnosti MkV Kulturní difference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita
---	--	---

● ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období ● ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy ● ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ● ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ● ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	roční období skupiny organismů a způsob života vztah a rovnováha organismu a životního prostředí pokusy – jejich průběh a výsledek koloběh vody, vzduch. půda podnebí a počasí odpady pohromy a katastrofy	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověk k životnímu prostředí VMEGS Evropa a svět nás zajímá MkV Princip sociálního smíru a solidarity VDO Formy participace občanů v politickém životě
---	---	--

● ČJS-5-5-01 využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života ● ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ● ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ● ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ● ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ● ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ● ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	lidské tělo a život zdravý způsob života lidská ontogeneze bezpečné chování dopravní výchova život ohrožující chování gender rozdíly mezi pohlavími základy sexuální výchovy závislost formy násilí návykové látky dopravní výchova pravidla chování za mimořádných událostí základy první pomoci	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Principy demokracie jako formy vlády a rozhodování Občanská společnost a škola Formy participace občanů v politickém životě EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí MkV Lidské vztahy Interpretace vztahů mediálního sdělení a reality
--	--	--

● HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti ● HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not ● HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní ● HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby ● HV-5-1-05 vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace ● HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků ● HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	zpěv vybraných lidových a umělých písní v dvojhlas, jednoduchá intonační cvičení hra jednoduchého doprovodu na Orffovy nástroje podle harmonických funkcí a notového zápisu, orientace v notovém zápisu poznávání malé písňové formy, rondo, kánon rytmizace a melodizace říkadla výrazové prostředky a jejich změny ve znějící hudbě elementární tanec	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané
---	---	--

● VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů ● VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení ● vlastních ● VV-5-1-03 nalézají vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, ● objemové i prostorové tvorbě ● VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci ● vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů ● a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy ● VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje ● k nim jako ke zdroji inspirace ● VV-5-1-06 nalézají a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Plošná tvorba Prostorová tvorba Objektová a akční tvorba	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MV Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti
--	---	--

● TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti ● TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením ● TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her ● TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka ● TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ● TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví ● TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
--	--	--

● TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a súťaže na úrovni triedy ● TV-5-1-09 zmieri základní pohybové výkony a porovná je s predchádzajúcimi výsledky ● TV-5-1-10 orientuje sa v informačných zdrojoch o pohybových aktivitách a športovních akciách ve škole i v mieste bydliska; samostatne získá potrebné informácie ● TV-5-1-11 adaptuje sa na vodné prostredie, dodržiava hygienu plávania, zvládá v súlade s individuálnymi predpokladmi plavecké dovednosti ● TV-5-1-12 zvládá v súlade s individuálnymi predpokladmi vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchranu a bezpečnosti	ukladanie náradí, náčiní a pomôcek, prvá pomoc v podmienkach TV pohybové hry základy gymnastiky průpravné úpoly základy atletiky základy športovních her turistika a pobyt v prírode plavanie komunikácia v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály organizácia pri TV – základní organizácia priestoru a činností ve známém (běžném) prostředí zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	
● ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ● ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	vlastnosti materiálu pracovní pomůcky a nástroje jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV

● ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ● ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu		Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
● ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ● ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ● ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem první pomoc	
● ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ● ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ● ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ● ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	rostliny půda návykové látky	EV Základní podmínky života Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
● ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	vaření	OSV Kreativita Mezilidské vztahy

• ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm • ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni		Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV Práce v realizačním týmu
--	--	---

5.B Učební osnovy 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu Obraz světa

Název vyučovacího předmětu: Obraz světa

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Obraz světa vychází ze vzdělávacího obsahu oborů Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Další cizí jazyk, Matematika a její aplikace, Informatika, Dějepis, Výchova k občanství, Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Výchova ke zdraví, Člověk a svět práce a z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Vzdělávací obsah Oboru další cizí jazyk je každý rok aktualizován podle zájmu žáků o konkrétní cizí jazyk. Z toho důvodu jsou osnovy ke konkrétnímu jazyku součástí přílohy ŠVP.

Ve školním roce 2022/23 vystupující žáci v 9. ročníku nesplní některé výstupy v informatice.

- Vybere vhodný program pro řešení problému, svůj výběr odůvodní (prozatím žáci nemají k dispozici dostatečný výběr programů).
- Vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě.
- Poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače.
- Vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi.

Zvažuje možná rizika při navrhování a užívání informačních systémů.

Z důvodu nové metodiky výuky a objevování jednotlivých souvislostí je třeba navazovat úlohy postupně od nejjednodušších po nejsložitější. Z toho důvodu se obsah ŠVP v rámci nového RVP v následujících letech bude měnit.

Z důvodu nové metodiky výuky a objevování jednotlivých souvislostí je potřeba navazovat úlohy postupně od nejjednodušších po nejsložitější. Z tohoto důvodu se obsah ŠVP v rámci nového RVP v následujících letech bude měnit.

Časové vymezení

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
29	31	31	31

Organizační vymezení

Vyučovací předmět Obraz světa je realizován v duchu Montessori pedagogiky. Vzdělávací obsah není roztržtěn na jednotlivá témata jako v případě běžně vyučovaných předmětů, ale umožňuje žákovi poznávat a učit se v souvislostech, tak jako je základní princip celostního vzdělávání. Pomocí evokací je žák uveden do tématu. Na jejich základě si vybere oblast, které se bude věnovat hlouběji. Další jeho práci (ať již samostatnou, skupinovou či pod vedením pedagoga) s možností využít všechny dostupné didaktické pomůcky, literaturu,

pracovní listy, modely, počítače, pokusy, pracovní činnosti apod. téma zpracovává a prohlubuje poznatky o něm a většinou je sdílí s ostatními. Sdílení může mít podobu prezentace, referátu, vytvořené pomůcky, pracovního listu, videa atd. Informace z oblastí, jejichž zpracování se přímo neúčastnil, mu jsou zprostředkovány spolužáky za supervize odborného učitele. Práce každého žáka je průběžně sledována vyučujícími, kteří mu poskytují zpětnou vazbu. Zpětnou vazbu žák získává i od spolužáků.

Výuka předmětu není omezena jen na prostory třídy. Zařazovány jsou poznávací exkurze, besedy, práce v terénu, výroba pomůcek, příprava jídla a vaření apod. Velká část práce v mnoha oborech je realizována v podobě přípravy a realizace žákovských projektů, které se zaměřují na reálné tvoření nebo akce - př. burza knih, stavba kůlny, občerstvení pro školní akce, stáže/praxe žáků. Část výuky se také realizuje na zahradách na pronajatých pozemcích. Vyučovací předmět Obraz světa je realizován v duchu Montessori pedagogiky.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu

- Žákovi předkládáme vzdělávací obsah v celé jeho komplexnosti. Nezaměřujeme se pouze na jediný obor, ale dbáme o smysluplné prolínání s ostatními oblastmi. (KU, KSP, KŘP, KP)
- Na výuce předmětu se podílí více učitelů, kteří jsou spolu v neustálém kontaktu. Žák tak může získat komplexnější pohled na probíranou problematiku. (KU, KK, KŘP, KP, KSP, KO)
- Výuku neomezujeme pouze na prostory učebny. (KU, KP, KŘP, KSP)
- Pro propojení vzdělávacího obsahu s reálným životem využíváme práci a činnosti na školní zahradě a na pronajatých pozemcích. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)
- Realizujeme exkurze, přednášky odborníků, výlety, návštěvy akcí, souvisejících s probíraným tématem. (KU, KP, KŘP, KSP)
- Samostatné plánování práce podporujeme u žáků tím, že pracují s indexy. (KU, KŘP)
- Součástí výuky je možnost individuálních konzultací nad jakoukoliv problematikou (KU, KŘP, KSP)
- Vedeme žáky ke studijní autonomii tím, že si volí práci v rámci samostatně organizované práce (SOPky) i nabídky učitelů a žáků. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KD)
- Široká část vzdělávacího obsahu je rozvíjena pomocí aktualit. Ty jsou jedním z pilířů výuky na druhém stupni. Jejich tvorbou, prezentací a poslechem si žáci rozvíjí práci se zdroji, prezentační dovednosti a získávají informace o aktuálním dění. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP, KD)
- Umožňujeme žákům plánování, přípravu a všechny další činnosti spojené s vařením pro větší skupiny a společné školní akce. (KU, KŘP, KK, KSP, KP, KD)
- Jedním z pilířů jazykových oborů jsou tzv. "věty nebo text týdne". Samostatným zpracováním a následnou kontrolou si žáci projdou řadu jazykových témat, každý na své úrovni. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KD)
- Důležitou částí rozvoje všech dovedností v cizích jazycích je komplexní práce se zjednodušenými knihami podle vlastní úrovně a zájmu žáků. (KU, KŘP, KK, KO, KD)
- V průběhu školního roku si dospívající (7.- 9. ročník) vybírají, zpracovávají a vzájemně prezentují tzv. individuální práce na zvolená témata. Podmínkou prezentace ostatním je konzultovaná práce a zvolený způsob prezentace, který je nejrůznějšího druhu (prezentace, dílny, pokusy, pomůcky, ale i výstavy, dramatizace). (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP, KD)
- V 7. - 9. ročníku nabízíme vícedenní výjezdy, které nazýváme expedicemi. Před každou

expedici probíhá příprava, žáci se podílí na organizaci expedice a přípravě studijních prezentací na témata z různých oborů, která místo expedice nabízí (pedagogika místa). (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP, KD)

- V 7. a 8. ročníku organizujeme v rámci naší organizace “praxe ve školce a v nižších ročnících školy” - týdenní “asistentskou stáž” po malých skupinách u dětí v MŠ a ZŠ. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP, KD)
- Vedeme žáky k sebehodnocení a vzájemným zpětným vazbám. (KU, KSP)
- V 7. - 8.ročníku nabízíme možnost vzájemné výměny s partnerskou Montessori školou v zahraničí. (KU, KK, KSP, KO)
- Pravidelně zveme do výuky experty z různých oborů. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP, KD)
- Pro přehlednou evidenci žákovských prací nabízíme zadání elektronicky v prostředí online učebny. Žáci sem mohou vypracovanou práci také odevzdávat a vytvářet si vlastní elektronická portfolia. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP, KD)
- Vedeme žáky k péči o společné prostory formou denního úklidu a dlouhodobých služeb (v 7.- 9. ročníku). (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)
- V 7.-9. ročníku vytváříme žákům podmínky pro práci s digitálními technologiemi, a účelnému využití jak školních tak vlastních elektronických zařízení (KD)

Rozpracování vzdělávacího obsahu

6. ročník

Výstupy	učivo	TO průřezových témat
● ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ● ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ● ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ● ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ● ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	práce s informacemi práce s textem soukromý a úřední dopis popis diskuse zvukové prostředky jazykového projevu a prostředky mimojazykové zásady kultivovaného projevu jazykové příručky (slovníky, Pravidla), jazyková norma a kodifikace slovní druhy ohebné, jejich mluvnické významy a tvary stavba věty základní a rozvíjející větné členy pořádek slov ve větě volná reprodukce textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Vnímání autora mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu

• ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo		
--	--	--

● CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ● CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ● CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace ● CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, stravovací návyky, počasí, nákupy a móda, volba povolání práce se slovníkem mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Poznávání lidí Kooperace a kompetice VDO Občanská společnost a škola Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MkV Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita
--	--	---

		EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MV Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení
• M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem) • M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel • M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	porovnávání a zaokrouhlování přirozených čísel dělitelnost přirozených čísel zlomky a desetinná čísla čtení z grafu základní interpretace dat bod, přímka, polopřímka, úsečka vzájemná poloha bodů a přímek v rovině čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník úhel, druhy úhlů shodnost kvádr, krychle jednotky povrchu a objemu osová a středová souměrnost krychle, kvádr	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

• M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku • M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem • M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů • M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary • M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků • M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar • M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • M-9-3-10 odhaduje a vypočítá povrch těles		
--	--	--

● M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu		
● I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu ● I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat ● I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu ● I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů ● I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos ● I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky ● I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému ● Správa souborů, struktura složek ● Instalace aplikací, aktualizace ● Domácí a školní počítačová síť ● Fungování a služby internetu ● Princip e-mailu ● Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa	OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Práce v realizačním týmu VDO Občanská společnost a škola

● I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	● Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	
--	---	--

• VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání • VO-9-1-03 seznamuje se s nutností kritického přístupu k mediálním informacím • VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem • VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	naše vlast státní symboly globální problémy současnosti naše škola vztahy mezi lidmi	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě MkV Kulturní difference Lidské vztahy
---	---	---

		EV Vztah člověka k prostředí
● D-9-1-01 uveďte konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků ● D-9-1-02 uveďte příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány ● D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu ● D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu ● D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost ● D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací ● D-9-3-02 uveďte nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	význam zkoumání dějin, historické prameny historický čas a prostor pravěk, vývoj člověka nejstarší starověké civilizace kulturní styly a jejich znaky a památky lidská práva, antisemitismus, rasismus	EV Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života OSV Hodnoty, postoje, praktická etika MkV Princip sociálního smíru a solidarity Kulturní difference Lidské vztahy

• D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek • D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv		
--	--	--

• Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů • Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost • Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií • Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace • Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla • Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy • Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary plán, map planeta Země ve vesmíru světadíly makroregiony světa Česká republika	VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět EV Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí OSV Seberegulace a sebeorganizace Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika
---	--	--

● Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na průměrné úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu ● Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky ● Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu ● Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny ● Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech		
● F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa ● F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí ● F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas skupenství látek - difúze hustota vliv teploty na vlastnosti látek	

• P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů • P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků • P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy • P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy • P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy • P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka • P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	podmínky života význam a zásady třídění organismů houby, stavba a funkce ekologie etologie vztah živočichů a životního prostředí anatomie lidského těla lidská fylogeneze a ontogeneze zdraví a nemoci	OSV Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Kreativita Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika EV Základní podmínky života Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
---	---	---

• P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby • P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody • P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí • P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody		
--	--	--

● HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách ● HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě ● HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	zpěv či hra vybrané lidové a umělé písně v jednohlasu i dvojhlasu. orientace v notovém zápise hra vhodného doprovodu k písni na vybraný hudební nástroj, improvizace rytmického ostinata. tvorba jednoduché obměny slyšeného či zapsaného melodického motivu.	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Hodnoty, postoje, praktická etika
--	--	--

• VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie • VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	linie, tvary, objemy prostředky pro vyjádření emocí	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Koooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MV Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti
---	--	---

• TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly • TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	atletika hod míčkem – dálka skok daleký – rozběh, odraz běžecká abeceda běh – 600 – 1 000 m – vytrvalost gymnastika základní akrobacie – hrazda, bedna šplh – lano, tyč rytmická a kondiční gymnastika sportovní hry základní druhy sportovních her (kolektivní, brankové, síťové, pálkovací) základní označení a vybavení hřišť vybíjená, florbal, kopaná turistika a pobyt v přírodě hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech dobré sportovní vybavení, chrániče	OSV Seberegulace a sebeorganizace, Kooperace a kompetice
---	--	--

• TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		
--	--	--

● VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě ● VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví ● VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví ● VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví ● VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví ● VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	vztahy mezi lidmi pravidla zdravý životní styl péče o zdraví chování v rizikových situacích	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Hodnoty, postoje, praktická etika
---	--	--

• VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků a médií • VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí		
• ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví • ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti • a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů • ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu • ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a	jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce, důležité technologické postupy technické náčrtý a výkresy, technické informace, návody	OSV Seberegulace a sebeorganizace Kreativita

předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem ● ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ● ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ● ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti ● ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni		
--	--	--

7. ročník

výstupy	učivo	TO průřezových témat
----------------	--------------	-----------------------------

● ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ● ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ● ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ● ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ● ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ● ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ● ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	práce s textem výpisky objektivní a subjektivní sdělení komunikační záměr mluvčího manipulativní působení projevu přímá a nepřímá řeč objednávka žádost pozdávka rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) zásady spisovné výslovnosti slovní druhy neohebné zásady spisovné výslovnosti slovní druhy neohebné věta jednoduchá a souvětí stavba souvětí (jednoduchá souvětí) druhy vět vedlejších struktura literárního díla (námět a téma, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebezpojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice MV Fungování a vliv médií ve společnosti
--	---	--

•	literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš) přednes vybraného literárního textu zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, volba povolání, cestování práce se slovníkem mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány	
---	--	--

	elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
• CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života • CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	zvuková a grafická podoba jazyka základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru domov, rodina, škola	
• M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor • M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	kladné a záporné číslo, čísla opačná, operace s racionálními čísly úpravy zlomků a operace se zlomky poměr, postupný poměr graf přímé a nepřímé úměrnosti čtyřúhelníky věty o shodnosti trojúhelníků konstrukce trojúhelníků podle vět sss,sus,usu,Ssu; n-úhelníky, rovnoběžníky, lichoběžníky, nekonvexní mnohoúhelníky obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku, obsah	OSV Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednost

• M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel • M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • M-9-2-02 porovnává soubory dat • M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti • M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	trojúhelníku krychle, kvádr, hranol	
• I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému • I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné	Vytvoření programu Opakování Podprogramy Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi	MV Stavba mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu

důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ● I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu ● I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní ● I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji		
---	--	--

• D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem • D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie • D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	význam zkoumání dějin, historické prameny člověk a lidská společnost v pravěku antické Řecko a Řím a jejich kulturní odkaz vytváření států ve východoevropském a západoevropském okruhu Velká Morava, první státní útvary na českém území	MkV Etnický původ Multikulturalita Kulturní difference Princip sociálního smíru a solidarity Lidské vztahy VMEGS Jsme Evropané EV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Občan, občanská společnost a stát
--	--	--

• VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem • VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady • VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	kulturní život, masová kultura majetek, vlastnictví právo v každodenním životě zásady lidského soužití osobnostní rozvoj právní a řád České republiky základy hospodaření peníze státní správa a samospráva	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV Stavba mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality VDO Občan, občanská společnost a stát Občanská společnost a škola
---	--	--

• VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky • VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů		Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MkV Kulturní difference Etnický původ EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
• F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů • F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu • F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles • F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	hustota pohyby těles měření rychlosti gravitační pole a gravitační síla tlaková síla a tlak í grafické skládání sil Pascalův zákon – hydraulická zařízení hydrostatický a atmosférický tlak Archimédův zákon - potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách energie a její zdroje	

● F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů ● F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem ● F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí		
● CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek ● CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí ● CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky ● CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení ● CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	chemické látky směsi a jejich dělení separační metody	

● P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům ● P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin ● P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů ● P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ● P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ● P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ● P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému ● P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	rostlinná buňka rostlinné orgány rostliny v průmyslu a běžném životě živočišná buňka vnitřní a vnější stavby vybraných živočichů	
---	---	--

● P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí		
● Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii ● Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu ● Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny ● Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států ● Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	regiony světa obyvatelstvo světa hospodářské prostředí přírodní a společenské prostředí typy krajín	VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět MkV Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Ekosystémy

• Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel		
• HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby • HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	zpěv jednohlasu hra na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině nebo jako součást doprovodu orientace v notovém zápisu hlasová hygiena poznávání úseků kde se objevuje citace, zvukomalba, gradace, kontrast, opakování melodie a rytmu. význam hudby v umělecké a běžné produkci (film, drama, reklama, sport) její vhodnost či nevhodnost. význam hudby v životě žáka.	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika

• VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků • VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	prvky vizuálně obrazného vyjádření osobní postoj v komunikaci proměny komunikačního obsahu komunikační obsah vizuálně obrazových vyjádření	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooprace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MV Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti
---	---	---

● VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc ● VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce ● VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím ● VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	Vztahy mezi lidmi a v komunitě Strava v životním stylu Návykové látky Mimořádné situace Manipulativní chování Dospívání	OSV Seberegulace a sebeorganizace, Kooperace a kompetice VDO Princip sociálního smíru a solidarity EV Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí
● TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem ● TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	atletika hod míčkem – dálka skok daleký – rozběh, odraz běžecká abeceda běh – 600 – 1 000m – vytrvalost gymnastika základní akrobacie – hrazda, bedna	OSV Seberegulace a sebeorganizace, Kooperace a kompetice

• TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly • TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny • TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému	šplh – lano, tyč rytmická a kondiční gymnastika sportovní hry základní druhy sportovních her (kolektivní, , brankové, síťové, pálkovací) základní označení a vybavení hřišť turistika a pobyt v přírodě vybíjená, florbal, kopaná úpolové sporty – postoje, pády význam pohybu pro své zdraví prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	
--	---	--

pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		
• ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí • ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce, důležité technologické postupy technické náčrty a výkresy, technické informace, návody	OSV Seberegulace a sebeorganizace Kreativita

● ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ● ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím; poskytne první pomoc při úrazu ● ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model ● ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. ● ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení ● ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu ● ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ● ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu ● ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu		
--	--	--

• ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty • ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty		
--	--	--

8. ročník

výstupy	učivo	TO průřezových témat
● ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru Č ● ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ● ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ● ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ● ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ● ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z	charakteristika subjektivně zabarvený popis výklad referát diskuse slovní zásoba a její jednotky slohové rozvrstvení slovní zásoby obohacování slovní zásoby způsoby tvoření slov homonyma, synonyma modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný) intonace členění souvislé řeči (pauzy a frázování) stavba složitějších souvětí významové poměry mezi souřadně spojenými větami a větnými členy. interpunkce ve větě jednoduché a souvětí poezie, próza a drama, jejich typické žánry, významní autoři čeští i světoví ilustrace literárního textu	OSV Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace MV Fungování a vliv médií ve společnosti

přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ● ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ● ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ● ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ● ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ● ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		
--	--	--

● CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat ● CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ● CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ● CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ● CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ● CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům práce se slovníkem zvuková a grafická podoba jazyka volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru	
--	--	--

● M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ● M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor ● M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) ● M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel ● M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem ● M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů ● M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles ● M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	druhá a třetí mocnina, druhá odmocnina, mocniny s přirozeným mocnitelem, operace s mocninami procento, promile, procentová část proměnné číselný výraz, hodnota číselného výrazu, výrazy s proměnnou; dosazování do výrazu, celistvý výraz; mnohočleny lineární rovnice, ekvivalentní úpravy Pythagorova věta statistický soubor, aritmetický průměr, modus, medián kruh, kružnice, trojúhelníky rovnoběžníky, lichoběžníky, čtyřúhelníky délka kružnice, obsah kruhu množiny bodů dané vlastnosti	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
---	---	--

• I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému • I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu • I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní • I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat	MV Stavba mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu OSV Rozvoj schopností Komunikace Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Seberegulace a sebeorganizace Sebepoznání a sebepojetí
--	---	--

● D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám ● D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury ● D-9-5-01 vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky ● D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život ● D-9-5-03 popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky ● D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie ● D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky ● D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	křesťanství a jeho vliv středověká společnost Český stát v 15. – 18. století třicetiletá válka dějiny evropských států 15. – 18. století Evropa v 18. - 19. století francouzská revoluce a její důsledky na společenské struktury v Evropě utváření novodobého českého národa v 19. století a na počátku 20. století národní hnutí evropských národů v 19. století a na počátku 20. století	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VMEGS Jsme Evropané
---	--	--

• D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé		
--	--	--

• VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí • VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení • VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít • VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	vztahy mezi lidmi extremismus peníze výroba, obchod a služby principy demokracie právo v každodenním životě	MkV Etnický původ Kulturní difference Lidské vztahy Princip sociálního smíru a solidarity OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MV Fungování a vliv médií ve společnosti
---	--	--

		Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti
● F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku ● F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí ● F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ● F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí ● F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač elektrické a magnetické pole bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními práce a výkon formy energie obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí

● CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu ● CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech ● CH-9-3-02 ● se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti ● CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání ● CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu ● CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí ● CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním	prvky sloučeniny halogenidy oxidy kyseliny a soli hydroxidy pH	
--	--	--

indikátorovým papírkem a uveďte příklady uplatňování neutralizace v praxi		
● P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti ● P-9-1-03 uveďte příklady dědičnosti v praktickém životě ● P-9-1-04 uveďte na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka ● P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy ● P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka ● P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří ● P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	způsoby rozmnožování základy dědičnosti anatomie člověk fylogeneze ontogeneze	
● Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	krajinná sféra obyvatelstvo světa hospodářské procesy globalizační a politické procesy přírodní a společenské prostředí světový zeměpis	EV Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí

• Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit • Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků • Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech • Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny • Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) • Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí		
---	--	--

● HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase ● HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ● HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ● HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby ● HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	zpěv jednohlasu hra na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině nebo jako součást doprovodu orientace v notovém zápisu hlasová hygiena poznávání úseků kde se objevuje citace, zvukomalba, gradace, kontrast, opakování melodie a rytmu. význam hudby v umělecké a běžné produkci (film, drama, reklama, sport) její vhodnost či nevhodnost. význam hudby v životě žáka.	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperační a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika
--	---	--

● VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků ● VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace ● VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků ● VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	prvky vizuálně obrazného vyjádření osobní postoj v komunikaci proměny komunikačního obsahu komunikační obsah vizuálně obrazových vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru, a časovém průběhu	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Koooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MV Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti
---	--	---

● VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování ● VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	vztahy mezi lidmi a v komunitě tělesné, duševní a sociální zdraví zdraví a nemoc sexualita, erotika, morálka návykové látky – charakteristika, rizika manipulativní jednání	MkV Kulturní difference Lidské vztahy EV Základní podmínky života OSV Seberegulace a Sebeorganizace Kooperace a kompetice
● TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem ● TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program ● TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly ● TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a	atletika hod míčkem – dálka skok daleký – rozběh, odraz běžecká abeceda běh – 600 – 1 000m – vytrvalost gymnastika základní akrobacie – hrazda, bedna šplh – lano, tyč rytmická a kondiční gymnastika sportovní hry základní druhy sportovních her (kolektivní, ,	OSV Seberegulace a sebeorganizace, Kooperace a kompetice

zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny • TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	brankové, síťové, pálkovací) základní označení a vybavení hřišť turistika a pobyt v přírodě vybíjená, florbal, kopaná úpolové sporty – postoje, pády význam pohybu pro své zdraví prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	
--	---	--

• TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		
• ČSP-9-6-01 vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení • a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • ČSP-9-6-02 zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce • a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • ČSP-9-6-03 vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu • co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci	laboratorní technika základní experimenty ve vztahu k probíraným tématům bezpečnost práce volba profesní orientace zaměstnání podnikání trh práce možnosti vzdělávání	

● ČSP-9-6-04 dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci ● ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři ● ČSP-9-7-01 ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky ● ČSP-9-7-02 propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení ● ČSP-9-7-03 pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava ● ČSP-9-7-04 ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením ● ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu ● ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí ● ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy ● ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání		
--	--	--

● ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce		
--	--	--

9. ročník

výstupy	učivo	TO průřezových témat
● ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ● ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ● ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ● ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ● ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní	strukturovaný životopis úvaha pravopis (lexikální, morfologický a syntaktický) skupiny jazyků (slovanské a jiné) původ a základy vývoje češtiny žánry lyrické, epické a dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé literatura umělecká a věcná (populárně naučná, literatura faktu, publicistické žánry)	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika

text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ● ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ● ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ● ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ● ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ● ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ● ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře		
--	--	--

● CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat ● CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ● CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ● CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ● CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ● CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie slovní zásoba	
● M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) ● M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	rovnice s neznámou ve jmenovateli, soustavy lineárních rovnic soustava souřadnic, definiční obor a obor hodnot, vlastnosti funkce, lineární funkce, graf funkce, předpis funkce a souvislost předpisu a grafu základní pojmy finanční matematiky podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti trojúhelníků; volné rovnoběžné promítání	OSV Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

● M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav ● M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel ● M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh ● M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles ● M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles ● M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ● M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ● M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí		
---	--	--

● I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení ● I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení ● I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ● I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu ● I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě ● I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos ● I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy Hardware a software ● Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí ● Operační systémy: funkce, typy, typické využití ● Kompresce a formáty souborů ● Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě ● Typy, služby a význam počítačových sítí ● Fungování sítě: klient, server,	MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
--	---	---

sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat ● I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky ● I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení ● I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače ● I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	switch, paketový přenos dat, IP adresa ● Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud ● Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL ● Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) Bezpečnost ● Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy ● Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita ● Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat ● Bezpečnost ● Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	
--	---	--

● D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů ● D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií ● D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky ● D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů ● D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu ● D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	politické proudy 19. století Evropa v 19. století technický pokrok ve 20. století Studená válka vznik mezinárodních institucí rozvojové země	VDO Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Evropa a svět nás zajímá MkV Lidské vztahy EV Vztah člověka k prostředí
--	---	--

• VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru • VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz • VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu	vztahy mezi lidmi principy tržního hospodářství právní základy státu státní správa a samospráva protiprávní jednání evropská integrace mezinárodní spolupráce globalizace	MkV Etnický původ Multikulturalita Lidské vztahy Princip sociálního smíru a solidarity OSV Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Občanská společnost a škola Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Jsme Evropané Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět EV
---	---	--

• VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství • VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci • VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů • VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady • VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání • VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede		Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MkV Lidské vztahy
--	--	--

příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování • VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů		
• F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní • F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh • F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami • F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; magnetické pole magnetické pole vodiče s proudem elektromagnet vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; zobrazení lomu světla - čočky Vesmír, planety	

● CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy ● CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ● CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů ● CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi ● CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe ● CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	organické látky uhlovodíky neobnovitelné a obnovitelné zdroje energie deriváty uhlovodíků	EV Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí
---	--	--

● P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek ● P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody ● P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi ● P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Země – vznik a stavba Země nerosty a horniny vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky půda vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologický vývoj a stavba území ČR – podnebí a počasí ve vztahu k životu	EV Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí
● Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit ● Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	regionální zeměpis České republiky	

● HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase ● HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ● HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ● HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby ● HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	zpěv jednohlasu hra na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině nebo jako součást doprovodu orientace v notovém zápisu hlasová hygiena poznávání úseků kde se objevuje citace, zvukomalba, gradace, kontrast, opakování melodie a rytmu. význam hudby v umělecké a běžné produkci (film, drama, reklama, sport) její vhodnost či nevhodnost. význam hudby v životě žáka.	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooprace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika
--	---	--

● VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků ● VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace ● VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků ● VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	prvky vizuálně obrazného vyjádření osobní postoj v komunikaci proměny komunikačního obsahu komunikační obsah vizuálně obrazových vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru, a časovém průběhu	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Koooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MV Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti
---	--	---

● VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi ● VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc ● VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	vztahy mezi lidmi odpovědnost za své zdraví zdravý životní styl relaxační techniky, relaxace, stres, zátěž dospívání dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany mimořádné události	MkV Kulturní difference Lidské vztahy EV Základní podmínky života
● TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem ● TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program ● TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	atletika hod míčkem – dálka skok daleký – rozběh, odraz běžecká abeceda běh – 600 – 1 000m – vytrvalost gymnastika základní akrobacie – hrazda, bedna šplh – lano, tyč rytmická a kondiční gymnastika sportovní hry základní druhy sportovních her (kolektivní, ,	OSV Seberegulace a sebeorganizace, Kooperace a kompetice

• TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost • TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny • TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i	brankové, síťové, pálkovací) základní označení a vybavení hřišť turistika a pobyt v přírodě vybíjená, florbal, kopaná úpolové sporty – postoje, pády význam pohybu pro své zdraví prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	
---	---	--

jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		
• ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	volba profesní orientace zaměstnání podnikání trh práce možnosti vzdělávání	

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka

Pravidla hodnocení žáka

Práce a činnost dítěte není hodnocena ve smyslu porovnávání s ostatními dětmi nebo sestavování žebříčku výkonů – takové hodnocení se neslučuje s principy pedagogického systému Montessori. Způsob hodnocení navazuje na práci dítěte z vnitřní motivace, pomáhá k dovednosti vlastního sebehodnocení, umožňuje dítěti být úspěšné a zapojit se do práce bez strachu z neúspěchu. Způsob hodnocení dětí – práce s chybou a pochvalou – jsou jedním ze základních principů při uplatňování pedagogiky podle Marie Montessori. Vychází už ze samotného přístupu dospělého (rodiče, učitele...) k dítěti – laskavý, partnerský přístup, který vytváří prostor k tomu, aby dítě :

- poznávalo své přednosti a nedostatky, možnosti a hranice
- dokázalo odhadnout své síly a schopnosti
- uvědomovalo si, co je mu příjemné – co nepříjemné a jak to dát ostatním vhodně najevo
- učilo se plánovat další cesty k učení a zdokonalování
- mohlo volit takové způsoby učení, o kterých ví, že jsou pro něj účinné a spolehlivé.

Dítě se učí pro uspokojování svých vlastních potřeb z objevování nového a je vedeno k vlastnímu hodnocení své práce. Místo nabídky odměny a pochvaly jsou děti vedeny k porovnání své práce s danými kritérii, učí se hledat svou chybu a cestu k její nápravě. S pochvalou učitel zachází přiměřeně – takovým způsobem, aby se dítě nestalo závislé na pochvalě, na hvězdičce, na odměně, na jedničce; aby nedělalo práci pro uspokojování představ dospělého, aby nepodléhalo strachu z chyby a pocitu méněcennosti. Pochvalu učitelka využívá diferencovaně u nových a nejistých dětí k navození pocitu jistoty a bezpečí.

Chyba má být ukazatelem toho, co je třeba procvičit, zopakovat; ukazuje dětem, že dělat chyby je přirozený a běžný jev v procesu učení a řešení problémů. Chyba je pro dítě zdrojem impulsů k vlastnímu zdokonalování, pro učitele ukazatelem další vzdělávací cesty dítěte.

Hodnocení dílčích prací a úkolů je porovnáním průběžné práce dítěte se stanovenými kritérii. Individuální porovnávání s předem danými kritérii = co je na určité činnosti důležité – pomáhá dětem naučit se porovnávat a vyhodnocovat svou vlastní činnost. Je důležité vést dítě k uvědomění, zda dělá práci tak, jak opravdu nejlépe dovede.

Vedení dětí k dovednosti sebehodnocení

Práci se sebehodnocením zažívají děti při každodenní školní práci tím, že mají za úkol porovnávat svou vlastní práci s chybovou kontrolou, vzorem nebo správným řešením a samy si opravovat své chyby a nedostatky. Zpětnou vazbu jim dává také možnost spolupracovat na stejném úkolu se spolužáky a porovnávat tak své pracovní tempo, způsob práce, správnost řešení nebo spolupracovat s několika dětmi ve skupině, rozdělit si úkoly a převzít zodpovědnost za společnou práci. Důležité je umožnit dětem, aby svou práci často prezentovaly (a tím konfrontovaly) před ostatními a zajistit, aby práce všech dětí ve třídě byly vystavovány.

Dovednost slovně ocenit svou práci a kriticky si uvědomit nedostatky, chyby a možnosti zlepšení mají děti osvojenou při příchodu do školy v různé míře. Využíváme možnosti

konfrontace této dovednosti v komunitním kruhu tak, aby děti měly co nejvíce možností slyšet, jak se dá ocenění a kritické zhodnocení formulovat a vyjádřit.

U nejmenších školáků začínáme pocitovým uvědoměním a pojmenováním toho, co se dařilo a z jaké vlastní práce mají největší radost, s čím jsou nebo nejsou spokojeni:

- co se mi dnes podařilo
- z čeho jsem měl radost
- co mi moc nešlo, co se mi nedařilo
- co dělám rád a co nerad
- co mi šlo snadno a lehce
- kde jsem vynaložil velké úsilí
- co udělám příště jinak, aby se mi dařilo lépe
- co se mi líbilo a co ne
- kdo mě rušil, co mě rušilo
- kdo mi pomohl, co mi pomohlo
- jak se cítím, když se mi něco povede
- jak se cítím, když se mi nedaří
- podle jakých pravidel jsem pracoval
- které pravidlo jsem porušil
- jak bych mohl poradit nebo pomoci

Dále se děti učí ústně ocenit konkrétní úkoly, ocenit práci druhých značkami a symboly, postupně přechází k porovnávání práce se zadáním a předem danými kritérii, písemnému hodnocení konkrétních úkolů a skupinové práce; větší zkušenosti s formulací hodnocení potřebují děti při vlastním sebehodnocení školní práce za určité období:

- slovní ocenění vlastní práce
- slovní kritické zhodnocení vlastní práce
- ocenění práce druhých značkami (lepítka)
- slovní ocenění práce druhých
- slovní doporučení k vylepšení práce druhých
- písemné hodnocení práce ve vlastní skupině
- písemné ocenění práce jiných skupin
- společné sestavování kritérií pro práci
- porovnání práce se zadanými kritérii
- písemné hodnocení práce v určitém oboru za dané období
- písemné hodnocení práce za určité období

Děti se dovednosti sebehodnocení učí také tím, že společně s učitelem vymýšlí a sestavují kritéria a to, co se na určitém úkolu bude hodnotit a porovnávat, co je nyní na určitém úkolu to důležité. Potom mohou podle kritérií, kterým rozumí, zhodnotit, jak se jim práce povedla – samostatně nebo ve skupině. Pro učitele je sebehodnocení dítěte také součástí diagnostických podkladů.

Záznamy o školní práci dětí

K průběžnému slovnímu hodnocení učební činnosti žáka je třeba systematický a neustálý sběr informací.

Děti si zakládají **portfolia** s výsledky své školní práce v jednotlivých oblastech. Učitel průběžně hodnotí práce dětí komentářem, který obsahuje porovnání práce se zadanými kritérii

a navrhuje dítěti postup k vylepšení další práce. Vychází také z různých učebních stylů, předpokladů a domácího zázemí dítěte.

Děti mají své deníky, indexy se **záznamovými listy** přehledu učiva. Přehled učiva vychází z očekávaných výstupů oborů. Záznamové listy jsou pro dítě přehledné a srozumitelné, aby se v nich dokázalo samo orientovat. Jsou také pro dítě ukazatelem a nabídkou dalších možností úkolů v učení a pomocníkem v plánování práce.

Průběžně se učivo a práce dětí neznámkuje ani neboduje, žákovské knížky děti nemají.

Vysvědčení

Vysvědčení je slovní, rodiče a žáci dostávají popisným jazykem přehled o posunu v rozvoji kompetencí a na konci druhého pololetí o posunu ve vzdělávacím obsahu, které dítě zvládlo, se kterým se seznámilo, či ve kterém by se mělo ještě zdokonalit. Popisuje obtížnosti a snahu, kterou muselo každé jednotlivé dítě vynaložit na zvládnutí určité oblasti či problému vyučování. Slovní hodnocení oceňuje míru porozumění, praktického použití znalostí a dovedností, originálního zpracování nebo vynaložení velkého úsilí při plnění zadaného úkolu. Dále označuje nedostatky a návrhy na další postup při zvládnutí učiva a důraz ve školní práci.

Komunikace s dětmi

Učitel diferencuje komunikaci s dítětem – používá jazyk tak, aby dítě nehodnotil a neposuzoval, ale dal dítěti najevo, že získalo novou dovednost, že se mu práce podařila, nebo naopak ho navést k tomu, aby si úkol ještě zopakovalo, práci lépe nacvičilo, chyby opravilo. Práci dítěte je třeba projevit účast a uznání tak, abychom dítě nemanipulovali známými hodnotícími výroky typu: „To je ale pěkný obrázek, ty jsi šikovný, ty jsi ale...“ – ať v kladném či záporném smyslu. Úkolem učitele – v mateřské i základní škole – je navodit takovou atmosféru, aby se děti neučily být závislé na pochvalě a odměně a nebály se udělat chybu.

Učitel má při hodnocení popisovat a pojmenovat, projevit účast, uznání a ocenění místo pochvaly. Neříkat: „Ty jsi...“ – ale oslovit dítě například: „Vidím že děláš – pracuješ na ... ; všimla jsem si, že... ; mám z tvé práce dojem, že... ; myslím si o tvé práci, že...“ a povzbudit dítě, aby komentovalo, popsalo, zhodnotilo svou vlastní práci samo. Hodnocení má vést dítě k tomu, aby svou práci vždy dělalo, jak nejlépe dovede, tedy s využitím svého potenciálu na maximum.

Chybová kontrola u učebního materiálu a pomůcek

Materiál a pomůcky (specifický materiál, běžné výukové pomůcky a texty) jsou připravovány tak, aby dítě samo vidělo a poznalo, zda úkol provedlo správně, kde je chyba a jak ji opravit. Děti jsou k práci s kontrolou, která je součástí pomůcky nebo se provádí porovnáváním se vzorem, vedeny již v mateřské škole Montessori.

Texty a cvičení, pracovní listy a sešity děti nejdříve porovnávají se vzorem - „kontrolou“. Porovnání práce se vzorovou kontrolou umožňuje dítěti okamžitou zpětnou vazbu, která je důležitá pro vlastní učení dítěte.

U textů, které kontroluje učitel (například písanky, vlastní texty dětí, diktáty, texty, které si už dítě samo porovnálo s „kontrolou“), označíme nejdříve jen počet chyb na určitém úseku a dítě má možnost si je samo vyhledat a opravit. Učitel pomáhá dětem vyhledat chyby tam, kde

si samy neumí poradit. Dovednost samostatné kontroly, nalezení rozdílů a chyby pokládáme za důležitou životní kompetenci.

Spolupráce

Tréninkem spolupráce nahrazujeme soutěžení, záměrné porovnávání a sestavování pořadí mezi dětmi. Po skupinové práci mají děti možnost společně posoudit, jak se jim spolupracovalo, jaký díl úkolu splnily, jak byly platné své skupině. Posuzují samy sebe i své partnery. Hledají ocenění své práce a doporučují návrhy na vylepšení své skupině i ostatním.

Hodnocení je součástí dokumentu Pravidla pro hodnocení prospěchu a chování žáků

- Pravidla pro hodnocení prospěchu a chování žáků jsou zpracována v souladu se zněním zákona č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů a dále v souladu s vyhláškou MŠMT č.48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech povinné školní docházky.
- Obsah Pravidel pro hodnocení prospěchu a chování žáků:
- Obecné pokyny pro hodnocení výsledků vzdělávání, Stupně hodnocení a klasifikace, Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci, Klasifikace žáka, Slovní hodnocení, Sebehodnocení žáka, Celkové hodnocení žáka, Informace o prospěchu a chování žáka, Klasifikace chování, Výchovná opatření, Kritéria pro udělování výchovných opatření, Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření, Klasifikace ve

vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření, Předměty s převahou praktických činností, Komisionální zkoušky,

- Opravné zkoušky, zkoušky v náhradním termínu, Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných, Výstupní hodnocení.
- Hodnocení žáků je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem danými kritérii, věcné, všestranné.
- Žáci jsou hodnoceni známkou, slovně, kombinací obou způsobů, procentuelně, bodově, škálou.
- Žáci Montessori jsou na 1. stupni hodnoceni pouze slovně a toto jim bude umožněno i na 2. stupni naší školy. Integrovaní žáci jsou hodnoceni slovně na základě žádosti zákonných zástupců.
- Práce a činnost dítěte není hodnocena ve smyslu porovnávání s ostatními dětmi nebo sestavováním žebříčku výkonů.

Kritéria pro hodnocení žáka

Kritéria hodnocení ústní prezentace jsou předem stanovena pro konkrétní práci ve spolupráci žáků a učitele. Obvykle se hodnotí tato kritéria:

- jazyková správnost a úroveň využívání jazykových prostředků
- srozumitelnost
- informační hodnota
- celkový osobní projev při prezentaci

Kritéria pro hodnocení skupinové práce jsou předem stanovena pro konkrétní práci ve spolupráci žáků a učitele. Obvykle se hodnotí tato kritéria:

- podíl žáka na práci skupiny
- dodržení tématu
- navrhování užitečných nápadů a myšlenek
- podíl na přípravě materiálů
- vyjádření zaslouženého uznání spolupracovníkům ve skupině
- komunikace ve skupině
- schopnost objektivního hodnocení práce skupiny
- sebehodnocení

Výše uvedená kritéria jsou využívána i při hodnocení projektů.

Hodnocení žáka v systému Montessori má nesporně svá specifika. Systém nevyužívá hodnocení jako hrozbu a nevzbuzuje jím v žákovi pocit ohrožení. Přesto vychází z dané legislativy a splňuje státem stanovené podmínky. Zákonným normám odpovídá také část věnující se hodnocení uvedená ve školním řádu.

Kritéria pro převod slovního hodnocení na klasifikační stupně

Závěrečné hodnocení	Plnění a zvládání očekávaných výstupů	Osobní přístup žáka k výuce	Aktivní práce žáka ve výuce	Práce podle pokynů učitele
výborně	Plní s velmi drobnými nedostatky.	Zahrnuje velmi pečlivou a pravidelnou přípravu na vyučování (ústní, písemnou i praktickou) a její odpovídající projev (až na výjimku vždy přesný, estetický a tvořivý). Žák jeví zájem o téma.	Je velmi aktivní, samostatný, velmi dobře spolupracuje s vyučujícími i ostatními spolužáky.	Pracuje samostatně a tvořivě podle pokynů, pouze výjimečně s podporou vyučujícího.
chvalitebně	Plní s pouze drobnými nedostatky a chybami.	Zahrnuje pečlivou a většinou pravidelnou přípravu na vyučování (ústní, písemnou i praktickou) a její odpovídající projev (v převážné většině přesný, estetický a tvořivý).	Žák jeví zájem o téma. Je většinou aktivní, samostatný, dobře spolupracuje s vyučujícími i ostatními spolužáky.	Pracuje samostatně a tvořivě podle pokynů za občasné podpory vyučujícího.
dobře	Plní s chybami a nedostatky. Žák občas jeví zájem o téma.	Zahrnuje neúplnou přípravu na vyučování (ústní, písemnou i praktickou) a její odpovídající projev (ne příliš přesný, estetický a tvořivý).	Je jen občas aktivní, méně samostatný, ale spolupracuje s vyučujícími i ostatními spolužáky.	Pracuje s podporou učitele, většinou se řídí jeho pokyny.

dostatečně	Plní se závažnějšími chybami a nedostatky.	Zahrnuje nepečlivou a nepravdělnou přípravu na vyučování (ústní, písemnou i praktickou) a její odpovídající projev (nepřesný, neestetický). Žák jen ojediněle jeví zájem o téma.	Je převážně pasivní, nesamostatný, špatně spolupracuje s vyučujícími i ostatními spolužáky.	Žák pracuje jen s trvalou podporou a pomocí učitele, často se neřídí jeho pokyny.
nedostatečně	Neplní.	Chybějící příprava na vyučování.	Nejeví zájem o téma. Samostatně nepracuje, s ostatními nespolupracuje.	Není schopen pracovat ani s trvalou podporou a pomocí učitele, neřídí se pokyny.

